

UZASADNIENIE

J. B. został oskarżony o to, że:

w dniu 29 listopada 2015r w Ł. prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny marki M. (...) nr rej. (...) będąc w stanie nietrzeźwości potwierdzonym wynikami badania o godzinie: 07:31 z wynikiem 0,53 mg/l, o godzinie 07:49 z wynikiem 0,48 mg/l, o godzinie 09:07 z wynikiem 0,37 mg/l, o godzinie 09:08 z wynikiem 0,35 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu,

tj. o czyn z art. 178a § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 13 lipca 2016 roku, w sprawie o sygn. akt VII K 265/16, Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi:

1. oskarżonego J. B. uznał za winnego dokonania zarzucanego mu czynu, którym wyczerpał dyspozycję art. 178a § 1 k.k. i za to na podstawie art. 178a § 1 k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym;
2. na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego J. B. środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat,
3. na podstawie art. 43a § 2 k.k. orzekł od oskarżonego J. B. świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w kwocie 5.000 złotych;
4. na podstawie art. 63 § 4 k.k. zaliczył oskarżonemu J. B. na poczet orzeczonego środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 29 listopada 2015 roku;
5. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. A. kwotę 738 złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu;
6. zwolnił oskarżonego J. B. od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych za postępowanie w I instancji, przejmując je na rachunek Skarbu Państwa.

Od powyższego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego.

Obrońca oskarżonego na podstawie art. 425 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 444 k.p.k. zaskarżył powyższy wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze na korzyść oskarżonego J. B..

Obrońca oskarżonego, na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. i art. 438 pkt 4 k.p.k. powyższemu rozstrzygnięciu zarzucił rażąco niewspółmierność orzeczonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym, bez rozważenia możliwości wyłączenia spod tego zakazu pojazdów kategorii C, E i T, skutkującego niemożnością dalszego prowadzenia przez oskarżonego posiadanego gospodarstwa rolnego oraz działalności gospodarczej, pomimo iż stopień społecznej szkodliwości czynu i charakter wytworzonego zagrożenia bezpieczeństwa ruchu drogowego, jak i właściwości oraz warunki osobiste oskarżonego nie wskazywałyby na potrzebę orzeczenia zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym, a dolegliwość wywołana zakresem orzeczonego środka karnego nie odpowiada okolicznościom popełnienia czynu zabronionego i nie uwzględnia faktu, iż zastosowany w sprawie środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów de facto pozbawia oskarżonego jedyne źródła utrzymania.

W konkluzji apelacji obrońca oskarżonego, na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia w zakresie rozstrzygnięcia o środku karnym poprzez orzeczenie względem oskarżonego środka karnego z art. 42 § 2 k.k.

w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym z wyłączeniem pojazdów, dla prowadzenia których wymagane jest prawo jazdy kategorii C, E i T.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje.

Apelacja obrońcy oskarżonego J. B. nie zasługuje na uwzględnienie.

Przeprowadzając kontrolę instancyjną przedmiotowej sprawy należało stwierdzić, że sąd rejonowy w sposób rzetelny i kompetentny zebrał materiał dowodowy, wnikliwie go rozważył, a stanowisko swoje wszechstronnie i wyczerpująco uzasadnił.

Ustalenia faktyczne dokonane przez sąd meriti mieszczą się w ramach swobodnej oceny dowodów i pozostają pod ochroną art. 7 k.p.k. Zostały one bowiem poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy całokształtu okoliczności sprawy, stanowiły wynik rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego oraz były logicznie i wyczerpująco, z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, uargumentowane w pisemnych motywach wyroku.

Sąd rejonowy przeprowadził szczegółową analizę zgromadzonych dowodów odnosząc się do okoliczności mogących stanowić podstawę ustaleń faktycznych. Precyzyjnie wskazał też na przesłanki dokonanej oceny dowodów. Tok rozumowania sądu rejonowego przedstawiony w pisemnych motywach wyroku jest czytelny i poprawny logicznie, nie zawiera sprzeczności i dwuznaczności, a wywiedzione wnioski oparte zostały w całości na wynikających z materiału dowodowego przesłankach.

Sąd odwoławczy nie dopatrył się w niniejszej sprawie tego rodzaju uchybień, które skutkować musiałyby uniewinnieniem oskarżonego J. B. od popełnienia zarzucanego mu czynu przestępczego albo koniecznością uchylecia wyroku i przekazania sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Nie stwierdzono również tego rodzaju uchybień, które prowadzić musiałyby do zmiany zaskarżonego rozstrzygnięcia w zakresie wymierzonego oskarżonemu środka karnego, o co zwrócił się obrońca oskarżonego we wniesionym środku odwoławczym.

Orzeczenie o karze i środkach karnych wymierzonych oskarżonemu za przypisane mu przestępstwo zawarte w zaskarżonym wyroku bowiem, w ocenie sądu odwoławczego, jest prawidłowe i nie ma powodu do jego korekty.

Sąd meriti w sposób wnikliwy i rzetelny rozważył wszystkie okoliczności niniejszej sprawy zwłaszcza zaś okoliczności łagodzące i obciążające mające wpływ na wymiar kary i zastosował w stosunku do oskarżonego m.in. środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat, który to środek nie nosi znamion rażąco niewspółmiernie surowego w rozumieniu art. 438 pkt 4 k.p.k. i który odpowiada dyrektywom wymiaru kary określonym w art. 53 k.k.

W utrwalonym orzecznictwie wskazuje się, że „rażąca niewspółmierność kary, o jakiej mowa w art. 438 pkt 4 k.p.k., zachodzi wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można przyjąć, iż zachodzi wyraźna różnica (dysproporcja) pomiędzy sumą kar zasadniczych i środków karnych orzeczonych przez sąd I instancji a karą jaką należałoby sprawcy wymierzyć w następstwie prawidłowego zastosowania w sprawie dyrektyw sądowego wymiaru kary określonych w art. 53 k.k. Ma to miejsce zatem wówczas, gdy orzeczona kara nie uwzględnia należyte stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz nie realizuje w wystarczającej mierze celów kary w zakresie jej społecznego oddziaływania i celów zapobiegawczych i wychowawczych, jakie ma osiągnąć w stosunku do skazanego. Praktycznie zachodzi zaś wtedy, gdy orzeczona kara, jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, to jednak nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowości sprawcy - innymi słowy, gdy w społecznym odczuciu jest karą niesprawiedliwą” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 30 września 2010 roku, sygn. akt II AKa 266/10, opubl. LEX nr 686862).

Kontrola instancyjna skarżonego rozstrzygnięcia pozwoliła natomiast na stwierdzenie, iż w niniejszej sprawie sąd pierwszej instancji kierował się i w pełni uwzględnił zasady i dyrektywy sędziowskiego wymiaru kary określone w art.

53 k.k., nie naruszając przy tym granic swobodnego uznania sędziowskiego. Sąd meriti w sposób właściwy uzasadnił swój pogląd dotyczący prawidłowej reakcji karnej na popełnione przez oskarżonego przestępstwo. Sąd pierwszej instancji w szczególności prawidłowo uznał, iż jako okoliczności obciążające przy wymiarze kary wziąć należy pod uwagę stopień nietrzeźwości sprawcy (prawie dwukrotnie przekraczający ustawowo określony w art. 115 § 16 k.k. stan nietrzeźwości), fakt, iż oskarżony kierował samochodem znajdując się w takim stanie w terenie miejskim, po jednej z dużych ulic miasta – ulicy (...), a zatem w miejscu, gdzie natężenie ruchu pojazdów jest zwiększone. Niemniejsze znaczenie dla oceny stopnia zawinienia miał również fakt, iż oskarżony kierował samochodem o dużych gabarytach, który – w przypadku utraty kontroli nad nim – mógłby spowodować jeszcze większe szkody niż zwykły samochód osobowy, który już sam w sobie, kierowany przez osobę nietrzeźwą, stanowi ogromne zagrożenie dla bezpieczeństwa w ruchu. Prawidłowo również sąd jako okoliczności łagodzące uznał przyznanie się przez oskarżonego J. B. do popełnienia zarzucanego mu przestępstwa oraz okazanie skruchy. Uwzględniając wszystkie wskazane okoliczności obok kary ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne orzekł w stosunku do oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 3 lat, którego wymiar – co należy podkreślić – jest tożsamy z dolną granicą ustawowego zagrożenia (sąd bowiem, zobligowany treścią art. 42 § 2 k.k., w przypadku skazania sprawcy przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, który popełnił takie przestępstwo znajdując się w stanie nietrzeźwości, ma obowiązek wymierzenia mu środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów albo pojazdów określonego rodzaju na czas nie krótszy niż 3 lata).

Jednocześnie wskazać należy, iż nie sposób się zgodzić z wnioskiem obrońcy oskarżonego, który zwrócił się o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie, na podstawie art. 42 § 2 k.k., wobec oskarżonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, z wyłączeniem pojazdów, dla prowadzenia których wymagane jest prawo jazdy kategorii „C”, (...) i (...). Taki wniosek nie zasługuje na aprobatę sądu odwoławczego – trzeba mieć bowiem na względzie, iż orzeczenie w stosunku do oskarżonego zakazu prowadzenia pojazdów z wyłączeniem pojazdów określonej grupy (tj. pojazdów, do których kierowania konieczne są uprawnienia kat. C, (...) i (...)) byłoby w odczuciu społecznym przyjęciem, że nietrzeźwy kierowca samochodu jest niebezpieczny, ale gdy kieruje pojazdem określonej kategorii (C, (...) lub (...)) – niebezpieczny nie jest. Potrzeba wyeliminowania nietrzeźwego kierowcy z ruchu drogowego na określony okres czasu (celem wychowania go i uświadomienia z jednej strony zagrożenia, jakie wywołał, z drugiej nieopłacalności popełniania tego rodzaju czynów) uzasadnia orzeczenie środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych bez zawężania jego stosowania bądź wyłączenia spod jego obowiązywania określonej grupy pojazdów. Trzeba mieć przy tym na uwadze – odnosząc się do argumentacji podniesionej przez obrońcę oskarżonego – iż środek karny ma stanowić dolegliwość dla sprawcy. Brak możliwości korzystania z pojazdu w celach zarobkowych jest naturalną konsekwencją jego orzeczenia, nie może stać się powodem zmniejszenia jego rozmiaru. Decydując się na kierowanie pojazdem w takim stanie oskarżony musiał mieć świadomość konsekwencji jakie wynikają z podjętej przez niego decyzji. W pierwszej kolejności powinien był uświadamiać sobie jakie stwarza zagrożenie – znajdując się w stanie znacznie utrudniającym percepcję i możliwość szybkiego reagowania na sytuację na drodze, która potrafi zmienić się w ułamku sekundy, w następnej zaś – powinien uświadamiać sobie, że może stracić uprawnienia do kierowania pojazdami, a co za tym idzie – możliwość wykonywania pracy zarobkowej określonego rodzaju. Słusznie zatem sąd meriti wskazał, iż nawet trudna sytuacja majątkowa oskarżonego oraz jego pełne skruchy zachowanie po popełnieniu przestępstwa nie może mieć wpływu na wykładnię przepisu art. 42 § 2 k.k.

Nadto zauważyć należy, iż wyłączenie spod zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych pojazdów określonego rodzaju jest niezasadne, bowiem zgodnie z aktualnie obowiązującą treścią art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 05 stycznia 2011 roku o kierujących pojazdami (tekst jedn. Dz. U. z 2015r., poz. 1273 ze zm.) prawo jazdy innych kategorii niż kat. (...) nie może być wydane osobie ubiegającej się o wydanie lub zwrot zatrzymanego prawa jazdy, a także o przywrócenie uprawnienia w zakresie prawa jazdy powyższych kategorii w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych obejmującego uprawnienie w zakresie prawa jazdy kategorii (...). Orzeczenie wobec oskarżonego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych z wyłączeniem spod jego obowiązywania pojazdów kat. C, (...) i (...) stanowiłoby zatem de facto pozbawienie kierowcy również uprawnień do kierowania również tymi

pojazdami – bowiem niemając uprawnień do kierowania samochodem osobowym, J. B. nie mógłby kierować autami podlegającymi innym kategoriom, do ich prowadzenia niezbędne są bowiem, zgodnie z obowiązującymi przepisami, również uprawnienia do kierowania autami kategorii (...).

Mając zatem powyższe na względzie należy uznać, że orzeczony wobec oskarżonego przez sąd pierwszej instancji środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat za przypisane mu przestępstwo nie nosi znamion rażąco niewspółmiernie surowego w rozumieniu przepisu art. 438 pkt 4 k.p.k.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy w Łodzi na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, uznając wniesioną przez obrońcę oskarżonego apelację za bezzasadną.

Z uwagi na fakt, że oskarżony korzystał z pomocy obrońcy z urzędu w postępowaniu przed sądem odwoławczym, Sąd Okręgowy w Łodzi na podstawie Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2015r., poz. 1801) zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. A. kwotę 516,60 złotych tytułem nieopłaconych kosztów pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu J. B. z urzędu w postępowaniu przed sądem drugiej instancji.

Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. Sąd Okręgowy w Łodzi, mając na względzie aktualną sytuację majątkową oskarżonego J. B., a także fakt, iż ma on do zapłacenia świadczenie pieniężne w wysokości 5 000 złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, zwolnił oskarżonego od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.